

Др Милисав Чизмовић, ПОСТУПАК У БРАЧНИМ СПОРОВИМА, НИО „Пословна политика“, Београд, 1985.

Из штампе је изашла књига Милисаве Чизмовића *Поступак у брачним споровима*. Она спада међу ријетке квалитетне радове о овој проблематици, која својом оригиналношћу, цјеловитим погледом и приступом може да оствари како научну, тако и практичну функцију. Поред јасног и систематског излагања, писац је ово постигао и тиме што је понудио богату библиографију из ове области у којој се налазе ставови о многим питањима која је писац разматрао. На тај начин је омогућио читаоцу да се критички осврне на проблематику поступка у брачним споровима. Књига се састоји из Увода, 22 главе о специфичностима поступка у брачним споровима, Закључка, навода литературе и скраћеница.

Циљ овога монографског рада је да се покажу посебности брачних спорова у свјетлости позитивноправних рјешења, као и да се укаже на тенденције развоја поступка у брачним споровима. Оне се крећу у новом и знатно другачијем односу према браку, тј. у ослобађању било каквих утицаја на брак од стране традиције, религије, итд. Са тим промјенама се мијењају и правила понашања суда и странака. Ново материјално право тражи и нову форму, јер давно је речено: форма је неодвојива од садржине.

Писац посебно указује на разлоге због којих се брачни спорови издвајају у посебан спор. Аутор сматра да је главни разлог у томе што је природа права из брака у много чему другачија, па су често правила парничног поступка непрактична. Међутим, то не значи да се не примјењују и одредбе ЗПП. У одредбама о поступку у брачним споровима садржаним у републичким и покрајинским законима о браку се не регулишу поступци у цјелини него само у оном по чему су различити од опште парнице. Отуда се примјена правила ЗПП намеће супсидијарно.

У књизи су посебно потенциране специфичности овог поступка. Оне се своде углавном на слиједеће: 1. ограничење начела диспозитивности; 2. присуство истражног начела; 3. искључење јавности; 4. рочиште за мирење; 5. покретање поступка споразумним предлогом односно предлогом за споразумни развод; 6. немогућност изрицања пресуде због изостанка и пресуде на основу признања, итд. Обрађујући ове институте, писац показује оригиналност. Тако се залагао да се рочиште за мирење одржи пред неким другим органом, а не судом. Управо тако предвиђа и Закон СР Словеније.

Писац смјело предвиђа да парница схваћена у класичном смислу ријечи неће бити за будућност форма погодна за развод брака. На такав закључак су га навели захтјеви живота у правцу ослобођења брака од традиционалних окова а посебно равноправност полова.

Умјесто закључка о значају и вриједности ове монографије, наводимо изводе из Предлога рецензије коју су учинили проф. др Б. Бакић и проф. др Б. Познић:

„Значај ове књиге лежи у томе што су у њој исцрпно претресена сва питања са којима се наука и пракса срећу у примјени Закона који садржи одредбе у поменутој процесној области. При томе је пажња посвећена и таквим питањима која до сада у нашој литератури нису

била постављена. По сваком питању аутор износи своје ставове пошто је приказао ставове других писаца и одлуке врховних судова. Као позитивно својство књиге треба истаћи и посматрање процесних установа у њиховом односу према материјалном праву. У књизи је исцрпно цитирана домаћа литература, која је у овој области прилично обимна. Поред тога наведена је нека литература на руском, њемачком и француском језику. Цитиране су и бројне судске одлуке.

Квалитети овог монографског рада су такви да би он, ако буде објављен, привукао пажњу свих правника који се баве одредбама у овој области, дакле, не само научних радника, него и оних који као судије или адвокати учествују у поступку у брачним споровима. И за једне и друге књига представља драгоцен извор сазнања и путоказ у даљем раду.

Због свега изложеног, топло је препоручујемо свима који се баве наведеном проблематиком.

мр Биљана Буричин